

Pääomitus alakonsernitasolla

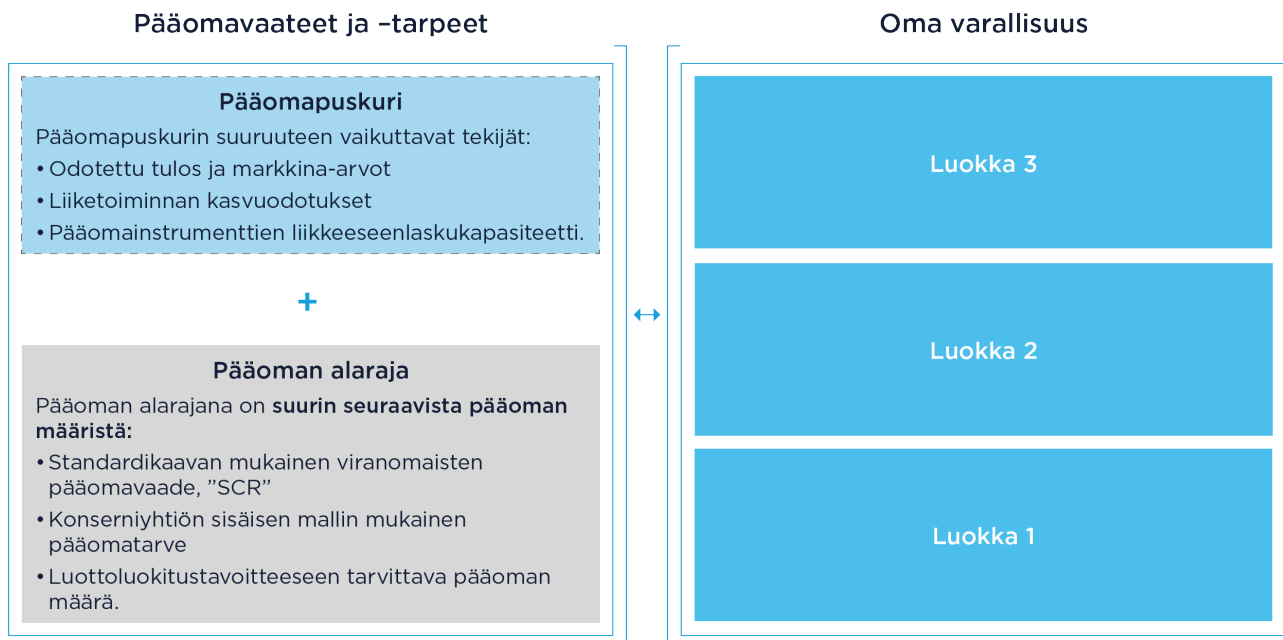
Kuten aiemmin todettiin, Sampo-konsernin ensisijaisena prioriteettina on ylläpitää **tulosten, riskien ja pääoman välistä tasapainoa** jokaisella erillisellä liiketoiminta-alueella.

Ennen sääntelyn mukaisten vakavaraisuustunnuslukujen esittämistä läpikäydään Sampo-konsernin pääoman hallinnan periaatteet käsitteellisellä tasolla. Tasapaino tulosten, riskien ja pääoman välillä tarkoittaa yksinkertaistettuna sitä, että

todellinen pääoman määrä – Solvenssi II -terminologian mukaisesti oma varallisuus – säilytetään korkeampana kuin riskiperusteinen pääomatarve. Näiden eron eli pääomapuskurin suuruus riippuu monesta tekijästä, mutta pääasiassa odotetusta kannattavuudesta.

Sampo-ryhmän yhtiöiden pääomittamisen puitteet -kuva havainnollistaa Sammon lähestymistapaa alakonserni- ja yhtiötason pääomittukseen.

Sampo-ryhmän yhtiöiden pääomittamisen puitteet

Vakavaraisuuspääomavaade (SCR) asettaa pääoman tason, jolla yhtiö voi harjoittaa liiketoimintaansa viranomaisten puuttumatta siihen. Riippumatta siitä, lasketaanko viranomaispääomatarve sisäisellä mallilla vai standardikaavalla, se kuvastaa 99,5 prosentin luottamustasoa ilmaisten samaa maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä kuin tunnetuimpien luottoluokituslaitosten kolmen B:n luottoluokitus. Mikäli yhtiön asiakkaat ja vastapuolet preferoivat vakuutusyhtiöltään korkeampaa luottoluokitusta kuin mitä kolmen B:n luottoluokitus vastaa, pääoman tosiasiallisen määrän täytyy aina olla suurempi kuin vakavaraisuuspääomavaade (SCR), jotta se varmistaa yhtiön kyvyn palvella asiakaskuntaansa.

Palvellakseen nykyisiä asiakkaitaan If Vahinkovakuutus ylläpitää yhden A:n luottoluokitusta, mikä merkitsee

sitä, että If Vahinkovakuutuksen pääoman alaraja eli taso, johon se vertaa todellista pääoman määräänsä, on korkeampi kuin SCR. Mandatum Life katsoo SCR:n olevan riittävä pääoman alaraja.

Tosiasiallisen pääoman määrän ja yhtiön määrittämän pääoman alarajan väliselle **pääomapuskurille** on tarve, koska riskipositiot ja tulokset kehittyvät jatkuvasti yli ajan ja toisinaan stressitilanteissa pääoma voi supistua nopeasti. Riittävä pääomapuskuri antaa yhtiölle aikaa sopeuttaa riskejään ja pääomansa määrää stressiaikoina ja ylläpitää tasapainoa riskien ja pääoman välillä. Riittävä pääomapuskuri lisää valvovien viranomaisten sekä vastapuolien luottamusta yhtiöön, mikä onkin toinen motiivi ylläpitää puskuria.

Sampo-konsernissa johto ohjaa SCR:n/

luottoluokittajien asettaman pääomatavoitteen sekä oman varallisuuden välistä tasapainoa päätöksillään riskiprofiileista, osingoista, pääomainstrumenttien liikkeeseenlaskuista ja vastuuvälästä. Pitkällä aikavälillä vakaa kannattavuus ja tyytyväiset asiakkaat ovat tärkeimmät tekijät riittävän pääomituksen ylläpidossa.

Seuraavat tekijät ovat olennaisimpia kun pääomapuskurin suuruutta tarkastellaan Sampo-konserniin kuuluvissa yhtiöissä:

- Mitä korkeampi on **odotettu tulostaso** ja mitä alhaisempi on **tuloksen ja taseen markkina-arvon volatiliiteetti**, sitä pienempi on oman varallisuuden volatiliiteetti ja tarvittava pääomapuskuri.
- Mikäli **liiketoiminta** on kasvussa, pääomapuskuri on suurempi kuin tilanteessa, jossa liiketoimintaa on run-off-tilassa. Esimerkiksi Mandatum Lifessa pääomaa kuluttavaa laskuperustekorollisen liiketoiminnan uusmyyntiä ei ole tosiasiallisesti harjoitettu vuosiin.
- Mitä enemmän taseessa on tilaa **laskea liikkeelle SII-kelpoisia pääomainstrumentteja**, sitä pienempi pääomapuskuri tarvitaan.

Kun tasapaino vallitsee tulosten, riskien ja pääoman välillä, seuraavat Sampo-konsernin kolme tavoitetta ovat samanaikaisesti saavutettavissa:

- Liiketoimintoja voidaan harjoittaa ilman, että valvovat viranomaiset puuttuisivat toimintaan.
- Liiketoimintoja voidaan harjoittaa kaikkien tavoiteltujen asiakasryhmien kanssa. Lisäksi yhtiö pystyy toteuttamaan rahoitusmarkkinoilla ja velkakirjojen liikkeeseenlaskumarkkinoilla transaktioita yhtiön luottokelpoisuutta kulloinkin vastaavilla ehdoilla.
- Tavoitteen mukaiset osingot pystytään maksamaan osakkeenomistajille pitkällä aikavälillä vaarantamatta riskin ja pääoman välistä tasapainoa.

Alakonserni- ja yhtiötasolla myös **pääomarakenteelle** voidaan asettaa tavoite. Yleisesti ottaen Sampo-konserni preferoi vahvaa pääomarakennetta ja sen seurauksena Sampo-konsernin yhtiöillä on tälläkin hetkellä taseissaan tilaa SII-sääntöjen mukaisille uusille hybridipääoma- sekä huonomman etuoikeuden velkainstrumenteille.

Vakavaraisuusasema 31.12.2016:

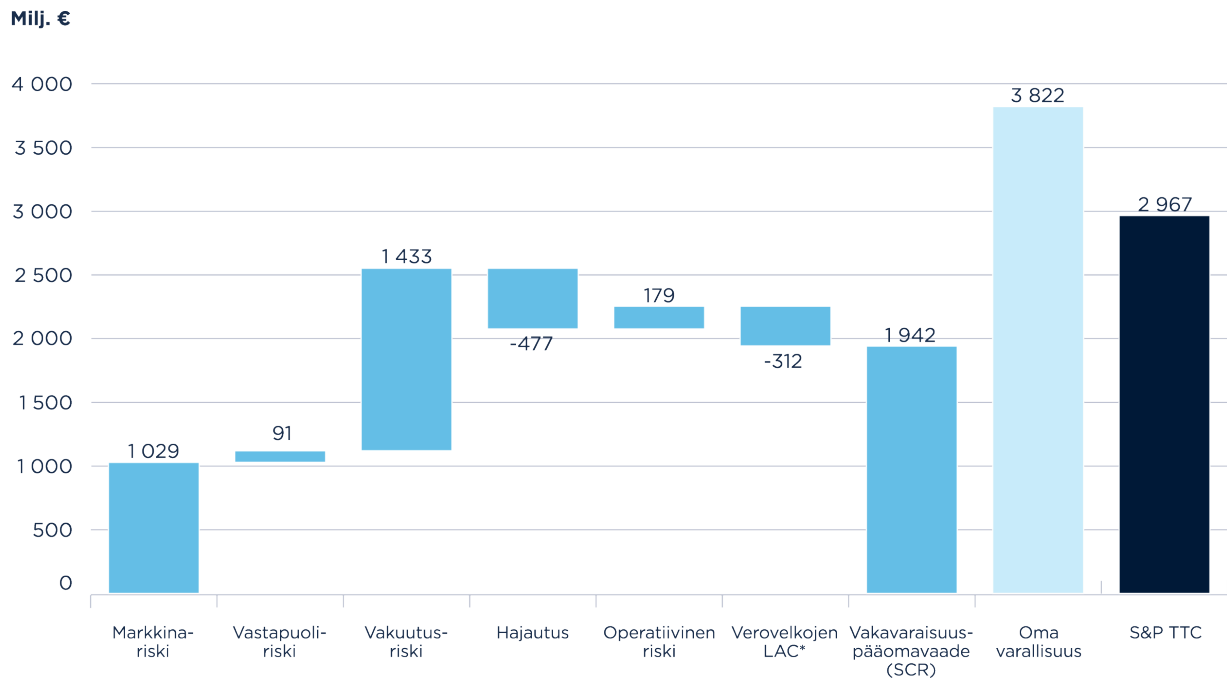
If Vahinkovakuutus laskee pääomantarvettaan useilla mittareilla:

- Ruotsalainen yhtiö If Skadeförsäkring AB (publ), jonka liiketoiminta kattaa Ruotsin, Norjan ja Tanskan, käyttää yhtiökohtaisen vakavaraisuuspääomavaateen (SCR) laskennassa Ruotsin valvovan viranomaisen hyväksymää osittaista sisäistä mallia. Osittaisessa sisäisessä mallissaan yhtiö on mallintanut vakuutusriskin sisäisin menetelmin ja muille riskeille on käytetty standardikaavaa. Muut If Vahinkovakuutuksen vakuutusyhtiöt käyttävät standardikaavaa yhtiökohtaisessa laskennassaan.
- Taloudellinen pääoma, joka perustuu vakuutus- ja markkinariskien sisäiseen malliin, kattaa If Vahinkovakuutus-konsernin. Taloudellista pääomaa käytetään yksittäisten riskien pääomatarpeen arvioinnissa sekä pääoman allokoinnin sisäisenä perustana.
- If Vahinkovakuutus laskee standardikaavalla SCR:n ja oman varallisuuden, jotka vastaisivat Solvenssi II -säännöksen viranomaisvaadetta, mikäli se olisi pantu voimaan If Vahinkovakuutus-konsernin tasolla. Standardikaavan tuloksia käytetään myös syöttötietoina Sampo-konsernin vakavaraisuuslaskennassa, jonka tulokset esitetään myöhemmin tässä dokumentissa. If Vahinkovakuutus soveltaa SCR:n laskennassa täyttä Solvenssi II -säännösten mukaista standardikaavaa, joka huomioi osakeriskin siirtymäsäännöksen, mutta ei käytä yrityskohtaisia parametreja vakuutusriskin moduuleissa eikä yksinkertaistettuja laskentatapoja millekään standardikaavan riskimoduulille.
- Pääasialliset erot standardikaavan vakavaraisuuspääomavaateen (SCR) sekä sisäisen mallin pääoman tarpeen välillä liittyvät vakuutusriskiin ja markkinariskiin. Vakuutusriskin osalta standardikaava ei ota huomioon maantieteellistä hajautusta maiden välillä ja siten standardikaavalla saatu arvio vakuutusriskin pääomatarpeesta on korkeampi kuin sisäinen arvio. Toisaalta If Vahinkovakuutuksen sisäinen arvio markkinariskistä on tällä hetkellä korkeampi kuin standardikaavalla saatu vastaava arvo.

If Vahinkovakuutuksessa oman varallisuuden määrä oli 3 822 miljoonaa euroa (3 202) kun taas standardikaavalla laskettu SCR, joka huomioi osakeriskin siirtymäsäännöksen, oli 1 942 miljoonaa euroa (2 073). Vakavaraisuussuhde oli siten 197 prosenttia vuoden 2016 lopussa (154) ja pääomapuskurin määrä oli 1 880 miljoonaa euroa (1 129).

If Vahinkovakuutuksen vakavaraisuusasema, 31.12.2016 kuvassa SCR on esitetty riskeittäin. Kuvassa esitetään myös riskien väliset hajautushyödyt.

If Vahinkovakuutuksen vakavaraisuusasema 31.12.2016

* Tappioita vaimentava vaikutus (Loss absorbing capacity)

Koska luottoluokittajan kriteereihin perustuva pääoman tarve eli Total Target Capital ("TTC") yhden A:n luottoluokitukselle on korkeampi kuin vakavaraisuuspääomavaateeseen (SCR) perustuva pääoman tarve, If Vahinkovakuutuksen sisäisesti asettama pääoman vähimmäismäärä perustuu TTC:hen ja on siten 2 967 miljoonaa euroa 31.12.2016 (3 058). Ilmeisenä seurauksena tästä sekä oman varallisuuden ja SCR:n välinen pääomapuskuri että sääntelyyn perustuva vakavaraisuussuhde (=OF/SCR) ovat riittäviä.

If Vahinkovakuutuksen oman varallisuuden rakenne,

joka esitetään taulukossa If Vahinkovakuutuksen oma varallisuus, 31.12.2016, on vahva. Luokkaan 1 kuuluvat erät kattavat 83 prosenttia omasta varallisuudesta ja luokkaan 3 kuuluvilla erillä ei ole oleellista vaikutusta. Niin sanottu *Norwegian Natural Perils Fund* on oleellinen osa luokkaan 2 kuuluvia verottamattomia varauksia kattaen 33 prosenttia niistä. Viime vuosien aikana If Vahinkovakuutus on maksanut yli 80 prosenttia nettotuloksestaan osinkoina Sammolle. Tämän seurauksena jakamattomat voittovarot, joka on osa täsmätyserää, on jatkuvasti kasvattanut luokkaan 1 luettavaa omaa varallisuutta.

If Vahinkovakuutuksen oma varallisuus 31.12.2016

If P&C	Milj. €
Luokka 1	Yhteensä
	Osakepääoma
	Täsmätyserä
	Etuoikeudeltaan huonommat velat
Luokka 2	Yhteensä
	Etuoikeudeltaan huonommat velat
	Verottamattomat varaukset
Luokka 3	Yhteensä
	Laskennalliset verosaamiset

Hyväksyttävä oma varallisuus, konsolidointimenetelmä

3 822

Vuoden 2016 lopussa 420 miljoonaa euroa (200) eli 11,0 prosenttia (6,2) omista varoista koostui huonomman etuoikeuden velasta. Vuoden 2016 joulukuussa If Vahinkovakuutuksen emoyhtiö If Skadeförsäkring Holding AB (publ) laski liikkeelle kaksi Solvenssi II -sääntöjen mukaisesti luokkaan 2 kuuluvaa huonomman etuoikeuden SEK-määräistä velkakirjaa. Molemmassa lopullinen maturiteetti on 30 vuotta ja ensimmäinen takaisinosto-osto oikeus on viiden

vuoden kohdalla. If Vahinkovakuutuksella on yhä taseessaan tilaa laskea liikkeelle luokkaan 1 ja 2 luettavia velkakirjoja. Sammolla oli hallussaan 31.12.2016 nimellisarvoltaan 189 miljoonan euron edestä If Vahinkovakuutuksen huonomman etuoikeuden velkakirjoja, mikä käy ilmi taulukosta If Vahinkovakuutuksen Solvenssi II -sääntöjen mukaiset etuoikeudeltaan huonommat velkakirjat, 31.12.2016.

If Vahinkovakuutuksen Solvenssi II -sääntöjen mukaiset etuoikeudeltaan huonommat velkakirjat 31.12.2016

Liikkeeseenlaskija	Instrumentti	Nimellismäärä	EUR määrä	First call*	Luokittelu	Sammon portfoliossa
If Vahinkovakuutusyhtiö Oy (Suomi)	PerpNC5.5	EUR 90 000 000	89 866 278	26.11.2018	Luokka 1	90 000 000
If Skadeförsäkring AB (Ruotsi)	30NC10	EUR 110 000 000	109 378 306	8.12.2021	Luokka 2	98 935 000
If Skadeförsäkring Holding AB (Ruotsi)	30NC5	SEK 500 000 000	51 971 495	1.12.2021	Luokka 2	0
If Skadeförsäkring Holding AB (Ruotsi)	30NC5	SEK 1 500 000 000	155 917 824	1.12.2021	Luokka 2	0
			407 133 903			

*) Ensimmäinen mahdollinen lunastuspäivä

Yhteenvedon voidaan todeta, että If Vahinkovakuutuksen vakavaraisuus on riittävä ja sen pääomarakenne on vahva. Korkea ja vakaa kannattavuus sekä kyky laskea tarvittaessa liikkeelle huonomman etuoikeuden velkakirjoja vahvistaa If Vahinkovakuutuksen kykyä luoda pääomaa sekä ylläpitää liiketoimintoihin tarvittavaa pääomasosaa myös tulevaisuudessa.

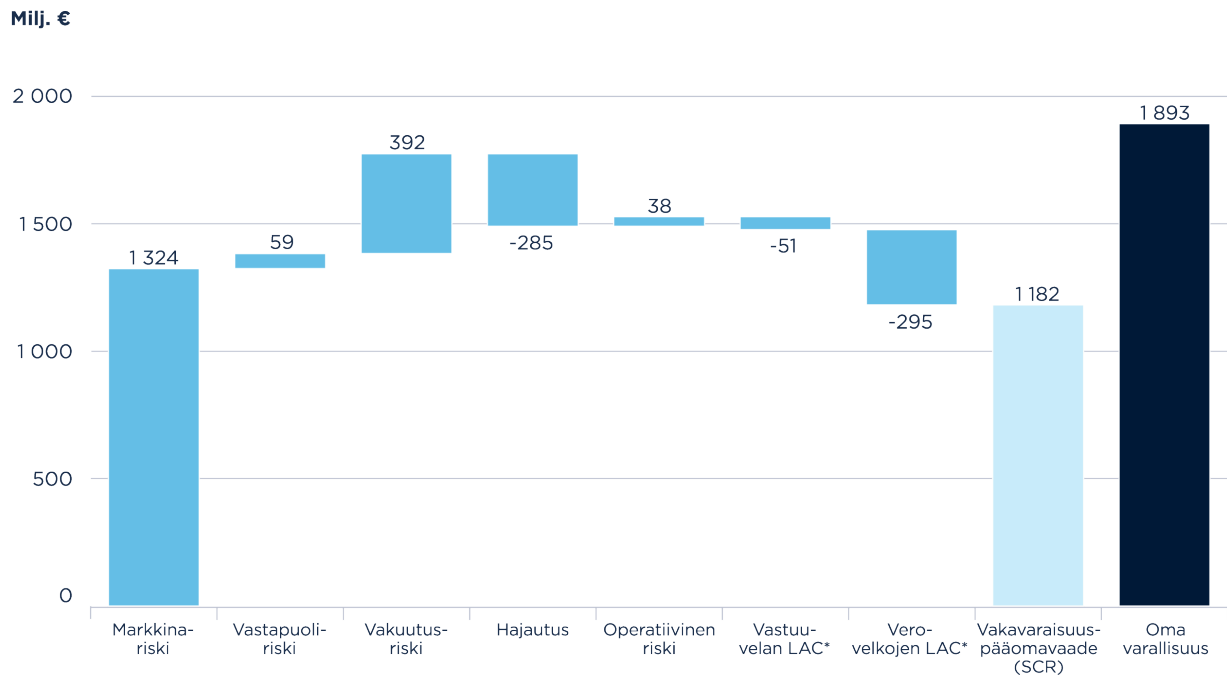
Mandatum Life käyttää vakavaraisuuspääomavaateen (SCR) laskennassa Solvenssi II -sääntöjen standardikaavaa soveltaen osakeriskin siirtymäsäännöstä. Siirtymäsäännökset vaikuttavat myös oman varallisuuden määrään, koska Mandatum Life soveltaa vastuuvelan laskennan osalta vastuuvelan siirtymäsääntöä liittyen Mandatum Lifen alkuperäisiin 3,5 prosentin tai 4,5 prosentin laskuperustekoroon omaaviin eläkevakuutuksiin. Vastuuvelan määrä laskettaessa sovelletaan myös ns. volatiliteettikorjausta. SII -mukaisen vastuuvelan määrä 10 644 miljoonaa euroa siirtymäsäännökset huomioon

ottaen on pienempi kuin vastuuvelan määrä ilman siirtymäsäännöksiä 11 208 miljoonaa euroa. Siten vastuuvelan laskennan siirtymäsääntöjen johdosta oman varallisuuden määrä kasvaa. Mandatum Life ei sovelle omia erityiskohtaisia parametreja vakuutusrisikin moduuleissa eikä yksinkertaistettuja laskentatapoja yhdessäkään standardikaavan riskimoduulissa.

Mandatum Lifin Solvenssi II -sääntöjen mukainen oma varallisuus oli 1 893 miljoonaa euroa, kun taas SCR oli 1 182 miljoonaa euroa. Vakavaraisuussuhde (oma varallisuus/SCR) oli 160 prosenttia ja pääomapuskurin suuruus oli 711 miljoonaa euroa. Ilman vastuuvelan siirtymäsääntöä oma varallisuus olisi 1 441 miljoonaa euroa ja SCR ilman osakeriskin siirtymäsääntöä olisi 1 409 miljoonaa euroa.

Mandatum Lifin vakavaraisuusasema, 31.12.2016 -kuvassa vakavaraisuuspääomavaade (SCR) on esitetty riskeittäin. Kuvassa esitetään myös riskien väliset hajautushyödyt.

Mandatum Lifen vakavaraisuusasema 31.12.2016

* Tappioita vaimentava vaikutus (Loss absorbing capacity)

Ilman siirtymäsääntöjä lasketun vakavaraisuusaseman odotetaan kehittyvän suotuisasti siirtymäajanjaksolla. Laskuperustekorollisten velkojen määrä laskee (katso kuva Laskuperustekorollisten vastuiden ennuste, 31.12.2016–31.12.2031 kappaleessa [Vakuutusriskit](#)) ja korkeimmilla laskuperustekoroilla olevien velkojen määrän odotetaan vähenevän eniten, 2 861 miljoonasta eurosta noin 1 000 miljoonaan euroon, siirtymäajan kuluessa. Siten eniten pääomaa sitovien laskuperustekorollisten velkojen määrä vähenee siirtymäajanjaksolla ja niiden duraatio myös lyhenee. Tästä aiheutuu laskeva trendi SCR:ään ja samalla positiivinen trendi omiin varoihin ilman siirtymäsäännöksiä. Sisäisesti Mandatum Life ennustaa vakavaraisuussuhdetta sekä siirtymäsäännöksillä että

ilman niitä. Molemmat ennusteet vaikuttavat yhtiön liiketoimintapäätöksiin.

Mandatum Lifen omien varojen rakenne on hyvä, kuten on esitetty taulukossa Mandatum Lifen oma varallisuus, 31.12.2016. Pääomarakenteen osalta omista varoista 100 miljoonaa euroa eli 5,3 prosenttia koostui huonomman etuoikeuden veloista vuoden 2016 lopussa. Kyseinen huonomman etuoikeuden velka on sijoitettu rajoitettuun oman perusvarallisuuden luokkaan 1 (Tier 1) Solvenssi II -sääntelyssä määriteltyjen siirtymätoimenpiteiden perusteella. Omista varoista 451,7 miljoonaa euroa muodostuu vastuuvelan siirtymäsäännöksestä vuoden 2016 lopussa.

Mandatum Lifen oma varallisuus 31.12.2016

Mandatum		Milj. €
Luokka 1	Yhteensä	1 893
	Osakepääoma	181
	Täsmäytyserä	1 613
	Etuoikeudeltaan huonommat velat	100
Luokka 2	Yhteensä	0
	Etuoikeudeltaan huonommat velat	0
	Verottamattomat varaukset	0

Luokka 3	Yhteensä	0
	Laskennalliset verosaamiset	0
Hyväksyttävä oma varallisuus		1 893

Yhteenvedona voidaan todeta, että Mandatum Lifen vakavaraisuus ja pääomarakenne siirtymäsäännöillä ovat riittävät. Vastuuvelan siirtymäkauden aikana korkean laskuperustekorona omaavat vastuut vähenevät merkittävästi, mikä tukee myös tulevaisuudessa tarvittavan pääomatason ylläpitämistä.

Nordean osalta ruotsalaiset pankkeja koskevat pääomavaatimukset sisältävät maakohtaisia komponentteja, minkä vuoksi kokonaispääomavaatimus on monia muita maita korkeampi. Ruotsin valvova viranomaisen Finansinspektionen on kommunikoinut asettamansa pääomavaateen Nordealle ja Nordean tavoitteena on ylläpitää 50–150 korkopisteen pääomapuskuri suhteessa pääomavaateeseen. Vuoden 2016 kolmannelta vuosineljännekseltä julkistettu Nordealta vaadittava ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde oli 17,3 prosenttia.

Nordean CET1-vakavaraisuus suhteessa kokonaisriskin määrään kasvoi 18,4 prosenttiin vuonna 2016 (16,5). Ydinpääoman määrä oli 24,5 miljardia euroa ja omien varojen määrä oli 32,9 miljardia euroa. Nordean pääomavaade oli 17,3 miljardia euroa huomioiden siirtymäsäännökset ja ilman siirtymäsäännöksiä se oli

10,7 miljardia euroa. Sampo konsolidoi osuutensa Nordean omien varojen eristä sekä minimipääomavaateesta konsernin vakavaraisuuteen perustuen sekä Solvenssi II -säännöksiin että ravalakiin. Sampo-konsernin vakavaraisuuden näkökulmasta Nordea on vahvasti pääomitettu ja sen vaikutus konsernin omiin varoihin ja pääomavaateeseen on merkittävä.

Topdanmark-ryhmä laskee vakavaraisuutensa Solvenssi II -säännöillä. Topdanmark käyttää Tanskan valvojan viranomaisen hyväksymää osittaista sisäistä mallia vahinkovakuutusriskin laskennassa sekä volatilitteettikorjausta vastuuvelan laskennassa.

Sampo soveltaa Topdanmarkiin vähennys- ja yhteenlaskumenetelmää perustuen viimeisimpiin julkistettuihin lukuihin. Tällöin Topdanmarkin kirjanpitoarvo vähennetään ryhmän omasta varallisuudesta ja siihen lisätään Sammon osuus Topdanmarkin omasta varallisuudesta siihen määrään asti, joka vastaa Sammon osuutta Topdanmarkin vakavaraisuusvaateesta (SCR). Tämän seurauksena ryhmän oma varallisuus on lähes neutraali Topdanmarkin vakavaraisuusaseman tai kannattavuuden muutoksille.